

Koronavirüs Hastalığına (COVID-19) Karşı Hazırlık ve Müdahale UNFPA Ara Dönem Teknik Bilgi Notu

En son bulgular için Dünya Sağlık Örgütü COVID-19 sayfasını ziyaret ediniz:

<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>

Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı ve Hakları: COVID-19'a Yönelik Önleme, Koruma ve Müdahale Amaçlı Ürün Tedariki de Dâhil Olmak Üzere, Modern Gebeliği Önleyici Yöntemlerin ve Diğer Tıbbi Ürün Temini.

Önemli Mesajlar

Ana Mesaj

Kısa ve uzun süre etkili modern doğum kontrol yöntemlerinin, konuyla ilgili bilgilerin, danışmanlık ve diğer hizmetlerin (acil gebelik önleyici yöntemler dâhil) sağlanması hayat kurtarıcı olup COVID-19 pandemi müdahalesi sırasında da bunlara erişim mümkün olmalıdır.

- Kadın sağlığı, üreme sağlığı ve hijyen ürünleri de dâhil olmak üzere modern gebeliği önleyici yöntemler; ergen ve kadın sağlığı ve bu grupların güçlendirilmesi bakımından ve söz konusu gruplar pandemiden çok daha şiddetli etkilenebilecekleri için, cinsel sağlık ve üreme sağlığı ve haklarının uygulanması açısından kilit önem taşır.
- Tedarik zincirleri pandemiden etkilenmektedir. Gebeliği önleyici yöntemler, zaruri anne sağlığı ilaçları ve antiretroviral (ARV) ilaçlar da dâhil olmak üzere diğer gerekli ilaçların temini ile ülke içerisinde bulunabilirliği ve dağıtımı, sınırların kapanması ve imalatçıların teslimat akışlarındaki aksamalardan olumsuz etkilenmektedir. Bu durum, hayati tehlike oluşturan durumlara yol açarak gebeliği önleyici hizmet ve yöntemlere, anne ve yenidoğan sağlık hizmetlerine ve İnsan İmmün Yetmezlik Virüsüne (HIV) yönelik (Antiretroviral) ARV ilaçlara erişimi de kapsayan cinsel sağlık ve üreme sağlığına (CSÜS) kapsamlı erişim konusunda yakın zamanda elde edilen kazançların kaybedilmesine neden olabilir.

Koordinasyon, katılım ve istişareyi kolaylaştırmak

- Gelişmiş sosyal sorumluluk programlarında (hijyen ürünleri, tıbbi ekipman tedariki vb.) sorumluluk üstlenmeleri için özel sektörü seferber etmek üzere kamusal ve özel ortaklıkları yaygınlaştırmak.
- İyi uygulamalar, teknik destek ve insan kaynaklarını paylaşmaya yönelik pandemi hazırlık ve müdahalelerinde Güney-Güney ve Üçgen İşbirliğini desteklemek ve yaygınlaştırmak.

UNFPA Müdahale Girişimleri

- İnsani yardım ortamlarına yönelik kuruluşlar arası acil üreme sağlığı (KAAÜS) kitleri de dâhil olmak üzere, ihtiyaç duyulan cinsel sağlık ve üreme sağlığı (CSÜS) ürünlerinin (modern gebeliği önleyici yöntemler, anne ve yenidoğan sağlığı, HIV'e yönelik antiretroviraller) temini, tedariki, uygun şekilde uygulanması ve ülke içi dağıtımını sağlamaya yönelik çalışmaları iki katına çıkarmak.
- CSÜS ürünleri için gerekli saklama ve depolama alanları da dâhil olmak üzere, cinsel sağlık ve üreme sağlığı tedarik zincirine yapılan yatırımları sürdürmek.

- COVID-19'un klinik yönetiminde koruyucu giysilerden, [sağlık çalışanlarına yönelik kişisel koruyucu ekipmanlardan \(KKE\)](https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/infection-prevention-and-control) (eldiven, maske, önlük, sabun, el dezenfektanı vs.) faydalanma seçeneğini değerlendirmek.
<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/infection-prevention-and-control>
- Özellikle önleme, tarama ve tedavi amacıyla karantina altındakiler olmak üzere, kadın sağlık çalışanları, kadınlar ve kız çocukları için temel hijyen ve sanitasyon ürünleri (hijyenik ped, sabun, el dezenfektanı vb.) gibi ürünleri temin etmek.
- Lojistik YönetimBilgi Sistemi'ni (LYBS) kullanarak gebeliği önleyici yöntemlerin stok düzeylerini takip etmek ve gerekli doğum kontrol yöntemi seçeneklerinin kesintisiz bir şekilde erişilebilir olmasını sağlamak için daha yüksek düzeylerde stok yapılmasına izin verme seçeneğini değerlendirmek.
- Kaynak temin etme ve tedarik noktasındaki sıkıntıları ve dağıtım planlarındaki değişiklik ihtiyaçlarını anlayabilmek için mevcut stokları (modern doğum kontrol ürünleri, anne ve yenidoğan sağlığı, HIV ile ilgili ürünler ve ilaçlar ile doğum kontrol ürünleri içeren ve doğum kontrol yöntemine göre veya başka uygun şekillerde gruplara ayrılmış acil üreme sağlığı kitlerinin stokları), mevcut tedarik hattını (yolda olan ürünler ile ürünlerin nereye, ne zaman geleceğine ilişkin programlar), mevcut aylık tüketim tahminleri ile tedarikçi taahhütlerini tespit etmek üzere envanter yönetim çalışmalarını yenileyip güncellemek.
- İlgili ulusal mercilerle ve ülke içinde mevcut başka koordinasyon oluşumları/mekanizmaları ile eşgüdüm içerisinde, ulusal LYBS ile diğer ilgili veri kaynaklarından faydalanmak (örneğin, Görünürlük ve Analitik Ağı bağlamında).
- Program faydalanıcılarına (UNFPA'in, doğum kontrol ürünleri de dâhil olmak üzere, üreme sağlığı ürünleri başışı yapmak için kullandığı UNFPA Ülke Ofisleri için) yapılan ürün dağıtımına yönelik prosedürleri gözden geçirmek ve gerektiğinde güncellemek.
- Uygun yöntemlerle hamilelik planlaması ve iki gebelik arasında belli bir zaman bırakılması, ayrıca danışanların hareketliliğinin ve normal hizmetlere erişimlerinin sınırlanması halinde hazırlıklı olarak doğum kontrol uygulamasına devam edebilmelerine yardımcı olmak amacıyla danışmanlık sağlanması yönünde savunuculuk yapmak ve destek olmak.
- COVID-19 yükünün ağır olduğu ülkelerde WhatsApp vb. cep telefonu uygulamalarından faydalanarak online tarama, eğitim ve üreme sağlığı ile doğum kontrol danışmanlık hizmetlerinin sunulmasında Sağlık Bakanlığı'na destek olmak.
- Kamu sağlığı sistemleri üzerindeki baskıyı hafifletmek amacıyla danışmanlık ve doğum kontrol hizmetleri sunmaları için özel sektörde faaliyet gösteren sağlık hizmeti sağlayıcılarıyla kurulacak ortaklıkları teşvik etmek.
- Birinci basamak sağlık sektörü ile toplumu güçlendirme programlarının ürün dağıtımını klinik ortamlardan topluma doğru kaydırma noktasındaki rolünü teşvik etmek.
- Halkın ihtiyaçlarını daha fazla karşılayabilmek için var olan ürün ve hizmetlerin kullanımını optimize etmek amacıyla, kamusal, kâr amacı gütmeyen ve güden hizmet sağlayıcılar arasındaki koordinasyonu geliştirmeye yönelik, bütüncül bir pazar yaklaşımını savunmak.